מאור עינים — תרומה

ויקחו לי תרומה פירש רש"י לי לשמי. לכאורה הוא תמוה הלא כל המצוות צריך לעשות לשם ה' ולמה נתיחד ענין זה דווקא בבנין בית המקדש הנה נודע כי שכינה בתחתונים הוא ענין שהקב"ה צמצם שכינתו לצורך תחתונים והנה אין שכינה שורה אלא על ישראל כמו שאמרו רז"ל ביקש משה שתשרה שכינה על ישראל ולא על אומות העולם וכו' ונודע שגם בגלותינו לא עזבנו ה' אלהינו ומשרה שכינתו בתוך הצדיקים שבכל דור ודור כמו שאמרו רז"ל גלו לבבל שכינה עמהם גלו לעילם שכינה עמהם וכו' אמנם עיקר השראת השכינה יהיה אי"ה בביאת משיחנו במהרה בימינו כי עיקר השראת השכינה הוא נודע שם ה' אחרונה משם הוי"ה ברוך הוא וצריך לייחדא בהקב"ה שהוא המשרה שכינתו בתחתונים שהוא ענין בחינת וא"ו שבשם הוי"ה ברוך הוא וזהו הנקרא יחוד קב"ה ושכינתיה ובגלותא אין יחוד גמור כי אם מעט מזעיר על ידי הצדיקים שבכל דור אבל לעתיד לבוא יהיה אי"ה יחוד גמור וא"ו עם ה"א יחוד קב"ה באחדות גמור:

וזהו ויקחו לי לשמי תרומה תרום ה"א שיתרומם הה' למעלה בו"או וזהו על ידי מלאכת המשכן שהוא ענין השראת השכינה כמו שכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם:

וזהו משנכנס אדר מרבין בשמחה והוא תמוה דהא עיקר הנס היה בי"ד ובט"ו בו ולמה התחילו בשמחה מתחלת החודש. אך דהנה שמות החדשים עלו מבבל ויש טעם לכל השמות של החדשים למה נקראים כך זה ניסן וזה אייר וכן כולם וטעם החודש אדר למה נקרא כך הוא מפני שבחודש זה נרמז א' ד"ר רצה לומר א' שהוא אלופו של עולם וכמו שכתוב אלוף נעורי אתה שכשם שאות א' הוא ראשון לכל האותיות כך השם יתברך הוא ראשון לכל הנמצאים וזהו ענין בחינת א' דר עם התחתונים שמשרה שכינתו עם התחתונים. והנה הרשע היה מפיל הגורל מיום ליום ומחודש לחודש לכלות את עמינו בית ישראל בחודש אדר מפני שבז' באדר מת משה רבינו ע"ה ולא ידע שבז' באדר נולד משה כמבואר בדברי רז"ל והענין דאיתא בזוהר הקדוש אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא עד שיתין רבוא דרי וזהו ענין בחינת הדעת שיש לכל אחד ואחד מישראל להשיג בתורה והכל על ידי הדעת בחינת משה שהוא היה הדעת של כל ישראל ויש לכל אחד ואחד ניצוץ דבר מה חלק מהדעת של משה רבינו ע"ה בכדי שידע ויבין ויסיג כל אחד ואחד בתורה כל חד וחד כפום שיעורא דיליה כפי בחינת משה שיש אצלו כך הוא מבין ומשיג בתורתו. ולכן אמרו רז"ל מאוד מאוד הוי שפל רוח בפני כל אדם והאיך יצוו על זה חז"ל לכל אדם שעל כל אדם אמרו משנה זו לקיימה והאיך יכול כל אדם לקיים זה הדבר הלא זה הוא אשר נשתבח משה רבינו ע"ה במדה זו בתורה כמו שאמר הכתוב (במדבר י"ב, ג') והאיש משה עניו מאוד מכל האדם גו' ואיך יזכה ילוד אשה אחר זולתו לבוא למדריגה זו אך הענין הוא מכו שאמור שיש לכל אחד ואחד מישראל בחינת משה והוא הדעת שלו ועל כן ציוו חז"ל מאוד מאוד הוי שפל רוח כי מאחר שיש לך בחינת משה שהרי יש לך דעת ואפילו אם הוא מעט מן המעט אף על פי כן הלא זה הוא בחינת משה שיש לך אם כן איפוא זאת עשו גם אתה כמו משה רבינו ע"ה להיות שפל רוח בחינת משה ואם גם זאת אין בך הלא אמרו רז"ל כל אדם שאין בו דעת נבילה טובה הימנו ואם יש לך אפילו מעט מן המעט תוכל לעשות כן להיות שפל רוח ועדיין אין זה מדריגת משה עצמו כי במשה נאמר שזכה והשיג ענוה שהיה לו השגה עצומה ונפלאה בזה. והנה נאמר במשה רבינו ע"ה (דברים ל"ד, ו') ולא ידע איש את קבורתו והוא על פי האמור שאתפשטותא דמשה בכל דרא ולזה ענין בחינת משה הוא גנוז באדם הישראלי ולא ידע איש את קברתו פירוש שלא ידעו היכן משה קבור וגנוז כי באמת הוא נגנז ונקבר בדעת של כל אחד ואחד מישראל כאמור וזהו ויקבור אותו בגיא פירוש שנגנז בחינת משה שהוא הדעת אצל מיש הוא שפל בעינו כגיא ואינו מתגאה שהמתגאה הוא כאלו עובד עבודה זרה ואין בו דעת בחינת משה וזה מול בית פעור רצה לומר שהדעת גנוז אצל מי שהוא שפל בעיניו והוא מנגד והיפוך בית פעור שהוא עבודה זרה שכל המתגאה כאלו עובד עבודה זרה אכן העניו והשפלה וא מנגד לדבר זה והפכו ממש שם הדעת האמיתי גנוז וטמון:

נחזור לענייננו וזהו שהיה המן הרשע סבור שכיון שבז' באדר מת משה בחינת הדעת ונשארו ישראל בהסתלקות בחינת הדעת ח"ו ואז יכול להם אבל אל ידע שבז' באדר נולד משה רצה לומר שתיכף מיד כשמת הוא נולד מכיון שהוא נשאר אצל ישראל כאמור שהרי אתפשטותא וכו' ובפרט שהיו שם כמה צדיקים עם מרדכי ובודאי היה הדעת מתגלה על ידם:

והנה אמרו רז"ל אין בין אדר ראשון לאדר שני אלא קריאת המגילה ומתנות לאביונים בלבד והענין כי יש באדם הגשמי ענין בחינת עיבור ראשון ועיבור שני גדלות ראשון וגדלות שני והעיבור ראשון הוא במעי אמו וגם שם יש עמו בחינת אלהות כמו שאמרו רז"ל נר דלוק על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו ומלמדין אותו כל התורה כולה ומשיצא לאויר העולם אף על פי שקורא ושונה מכל מקום הוא בחינת קטן עד היותו בן י"ג שנים ויום אחד שאז הוא נקרא גדול לכל דבר משאל כן קודם זמן הזה אף על פי שהגיע לעונות הפעוטות ונקרא גדול לשאר מילי מכל מקום לא נקרא גדול לכל דבר עד היותו בן י"ג שנים ויום אחד וקודם לזה אין מעשה קטן כלום וקטן שקידש אין חוששין לקדושין והטעם הוא מפני שלא נכנס בו הדעת השלם עד היותו בן י"ג שנה שלימות ויום, אחד אף על פי שיש קטנים חריפים ומופלגים בתורה מכל מקום אין זה בחינת הדעת אמיתי עד שנכנס לכלל שנים דגדלותו וזה נקרא גדלות ראשון. והטעם שלא נכנס בו הדעת עד שהגיע לשנים הללו מפי שעיקר הדעת הוא שידע את הבורא יתברך וכיול ליחד קב"ה ושכינתיה כאמור שהשראת שכינה בתחתונים הוא בחינת ה' אחרונה שבשם הוי"ה ברוך הוא ועצם המשכת השראתו יתברך הוא בחינת וא"ו ונקרא בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה כי תורה שבעל פה רמוז לה' אחרונה שבשם הוי' ברוך הוא נמשך מתורה שבכתב בחינת וא"ו שבשם הוי' והנה התורה שבעל פה נדרשת מהתורה שבכתב בי"ג שנים שאז נכנסו בו כל הי"ג מדות שהתורה שבעל פה נדרשת מהתורה שבכתב. והנה אף על פי שבשנת הי"ג נכנס לכלל גדלות מכל מקום אין זה גדלות אמיתי שהרי חוזר ונופל מן הדעת כי שבע יפול צדיק וקם וחוזר אל הדעת ונקרא גדלות שני אך זה הגדלות שני אמיתי איננו שלם אצלנו שהרי תמיד צריך ליפול מזה ולחזור ולדעת שני ולעתיד לבוא יהיה גדלות שני שלם אמיתי ומלאה הארץ דעה את ה' ואמרו רז"ל לא כעולם הזה עולם הבא בעולם הזה אני נכתב בי"ה ונקרא בא"ד ולע"ל אני נכתב ביו"ד ה"א ונקרא ביו"ד ה"א והיינו משום שבעולם הזה אין בנו דעת לשם גדלות שני אמיתי שאף ע פי שיש צדיקים בכל דור ודור שעל ידי משרה השם יתברך שכינתו בתוכינו על ידי הדעת שיש בהם אף על פי כן אין דעתם שלם להבין ולדעת את ה' על בוריו ואינם משיגים עצם שם יחודו יתברך רק בהוראת אדנותו כי הוא רב ושליט עיקרא ושרשא דכל עלמין רב ושליט על כולא אבל להוראת אמיתות שמו המיוחד אין בנו יכולת להשיג ולית מחשבה תפיסה ביה כלל. אכן לעתיד לבא עין בעין יראו בשוב ה' כמאמר רז"ל על פי (ישעיה כ"ה, ט') ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה שכל אחד ואחד מראה באצבעו והוא ענין משל למיש יודע הדבר על בוריו ומכיר היטב יכול להראות באצבע כי הוא זה כך כביוכל באלף אלפי אלפים הבדלות בבורא יתברך ישיגו בו השגה עצומה ונפלאה שיתברר להם היטיב ענין משל למי שיודע הדבר על בוריו ומכיר היטב יכול להראות באצבע כי הוא זה כך כביוכל באלף אלפי אלפים הבדלות בבורא יתברך ישיגו בו השגה עצומה ונפלאה שיתברר להם היטיב ענין יחודו יתברך כאלו יראו בו באצבע ולכן השם יקרא ככתיבתו כי מה שאין אנו יכולים לקרותו כך הוא מחסרון השגתינו בו ולעתיד לבוא כשישיגו את הבורא יתברך בשמו יקראו לו הוי ב"ה כמו שמורה אמיתות שמו המיוחד המושג להם בזמן ההוא. והנה קודם הגדלות שני נקרא עיבור שני בזמן שנופל מן הדעת הראשון מסתלק הדעת ממנו בעולמות העליונים ונקרא אז בבחינת עיבור והנה הירידה מה שנפל מן הדעת הוא גם כן צורך עלייה כי לא היה אפשר להשיג יותר בבורא יתברך רק כפי טבע השגתו אשר היה מוטבע בתחלה ולכן הוא נופל מן הדעת ואז יאחז צדיק דרכו להעלות את עצמו אל דעת יותר טוב מן הראשון והוא כמשל מי שזורק דבר למעלה צריך להשפיל הדבר מתחלה עד שיגביה אחר כך יותר למעלה. והנה עיבור וגדלות ראשון נקרא אדר ראשון ועיבור וגדלות שני נקרא אדר שני דהיינו א' דר ראשון וא' דר שני כי בכל מקום השם יתברך עמו אפילו בימי הקטנות ראשון וכמו שאמרו רז"ל נר דלוק על ראשו וכו' ומלמדים אותו כל התורה כו' ומכל שכן אחר כך כשיצא לאויר העולם ולומד אותיות התורה ואחר כך כשלומד ומבין בתורה וגם בימי הקטנות השני שנופל מן הדעת נאמר בכל צרתם לו צר ולכן אין מעברין את השנה אלא בחודש אדר לרמז על האמור כי אדר הוא א' דר שנתגלה אלהותו גם בעיבור שני כדי שיבוא לגדלות שני אמיתי מעט מעט עד שיבוא משיח צדקינו במהרה בימינו שאז יושלם ענין הדעת בכל פרטיו:

וזהו אין בין אדר ראשון לאדר שני אלא קריאת המגילה ומתנות לאביונים פירוש שנקרא את ה' בהתגלות שיתגלה עצם אלהותו לקרוא כולם בשם ה' המיוחד וזהו קריאת המגילה לשון התגלות כו' ומתנות לאביונים שאז יתעלו מדריגות התחתונים העניים ושפלים עד עפר בעולם הזה שהוא עלמא דפרודא משאל כן לעתיד לבוא כשיתיחד שמא קדישא דקב"ה ואז יתיחדו כל המדות האביונים בבורא יתברך ויחשב להם מתנה גמורה ברוך ה' לעולם אמן ואמן: